



แบบบันทึกชุดความรู้ระดับบุคคล

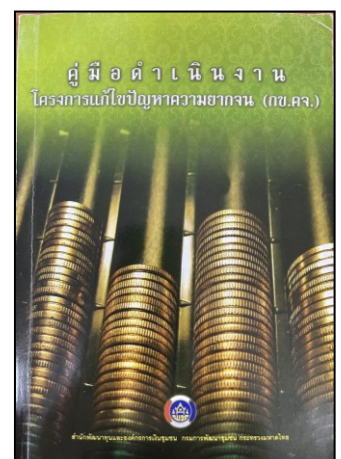
1. ชื่อชุดความรู้ กย.ค.จ. กับวันนี้ที่รอคอย
2. เจ้าของความรู้ นางสาวผุสดี ประทีปชนะชัย นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองปทุมธานี

3. การจัดการความรู้ของตนเอง (เรื่องเล่าเร้าพลัง) ระดับบุคคล

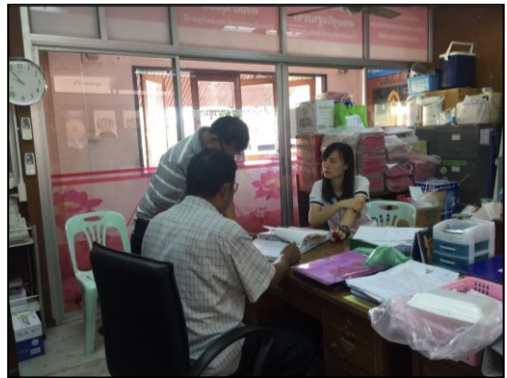
เกือบ 3 ปี ที่ได้ทำงานในสถานที่ทำงานใหม่ ๆ เพื่อนร่วมงานใหม่ ๆ และที่สำคัญที่สุดงานที่ทำหายใหม่ ๆ งานหนึ่ง นั่นก็คือ งาน กย.ค.จ. ตั้งแต่ทำงานเป็นพัฒนากรฉันรู้มาจากหัวหน้าและพี่ ๆ ว่างาน กย.ค.จ. มีระเบียบที่ใช้บังคับพัฒนากรนะ แต่ฉันไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นทำงาน กย.ค.จ. อย่างไร ฉันจะขอเล่าให้ฟังสิ่งที่ฉันทำงานเกี่ยวกับ กย.ค.จ. ให้ฟัง

เริ่มจากวันหนึ่งฉันได้รับหนังสือสั่งการจากจังหวัดให้รายงานภาวะหนี้สินและประเมินสุขภาพเงินทุนโครงการ กย.ค.จ. บ้านตลาดใต้ หมู่ที่ 3 ตำบลบางชะแยง อำเภอเมืองปทุมธานี สิ่งที่ฉันทำอันดับแรกคือถามพี่ ๆ ในสำนักงานและโทรหาผู้นำชุมชนเพื่อขอทราบข้อมูลเบื้องต้น ทำให้ทราบว่าเงินโครงการ กย.ค.จ. หมู่บ้านนี้ไม่มีการขับเคลื่อนมานาน คณะกรรมการไม่มีการส่งมอบงาน เงินกองทุนก็หายมีไม่ครบถ้วน และเมื่อลงพื้นที่เพื่อประเมินสุขภาพเงินทุนฯ ตามประเด็นตัวชี้วัดหลัก ผลการประเมินด้านการบริหารจัดการและด้านระบบบัญชีและหลักฐานเอกสาร สรุปได้ว่าไม่ผ่านเกณฑ์ทั้ง 2 ด้าน ซึ่งต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงโดยด่วน ฉันนึกในใจตายล่ะ! แล้วจะทำยังไงกันดี เงินก็หาย เอกสารก็ไม่มี หันไปหันมาสิ่งที่ฉันทำได้ตอนนี้ คือปรึกษาเพื่อนร่วมงานที่น่าเชื่อถือที่สุดในสำนักงาน นั่นก็คือ พัฒนาการอำเภอ หัวหน้าคะ เราจะทำอย่างไรกันดีคะ ซึ่งคำตอบที่ได้ทำให้ฉันได้เริ่มต้นลงมือทำดังนี้

อันดับแรก ฉันศึกษาคู่มือการดำเนินงาน กย.ค.จ. ที่เปรียบเสมือนแสงสว่างส่องทางเดินที่ทำให้พัฒนากรกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง เดินได้ถูกทาง และมีความปลอดภัยในอาชีพข้าราชการ โดยในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. 2553 หมวด 5 ข้อ 25 กล่าวว่า ให้พัฒนากรผู้รับผิดชอบประจำตำบลทำหน้าที่ดำเนินงานตามโครงการ กย.ค.จ. ข้อ (4) ติดตาม ตรวจสอบ กำกับดูแล เงินโครงการ กย.ค.จ. ของหมู่บ้าน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของฉันในฐานะพัฒนากรที่ต้องรับผิดชอบติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลโครงการ กย.ค.จ. นี้



ต่อมา ฉันสืบเสาะถามหาคณะกรรมการชุดเก่าว่าเป็นใครบ้าง รวมถึงติดตามทวงถามเอกสารต่าง ๆ อาทิเช่น สมุดเงินฝาก ธนาคาร บัญชีคุมลูกหนี้ บัญชีคุมเงินฝากธนาคาร สัญญาออมเงิน สมุดบันทึกรายงานการประชุม เป็นต้น เกิดความโชคคิดในความโชคร้าย ฉันได้สมุดบัญชีเงินฝากธนาคารมาค่ะ แต่เอกสารนอกเหนือจากนั้น คณะกรรมการชุดเก่าที่เป็นผู้เก็บเอกสาร บอกว่าเอกสารหายไปตอนน้ำท่วม ปี 2554 และตัวเองได้ป่วย เป็นเส้นเลือดในสมองแตกทำให้หลงลืมหมดแล้ว พอได้ยิน คำตอบแทบอยากจะถอนหายใจดัง ๆ สัก 10 ที เบาล่ะแต่อย่างน้อย ฉันก็มีจุดเริ่มต้นละนะ



ฉันทำหนังสือถึงธนาคารกรุงไทย ขอรายชื่อผู้มีอำนาจในการ เบิก - ถอนเงินบัญชีธนาคาร กข.คจ. และขออัปเดตสมุดบัญชี ธนาคาร ทำให้ทราบว่ามียอดเงินคงเหลือทั้งสิ้น 38,147.95 บาท (รวมดอกเบี้ยแล้ว) เป็นรายการสุดท้าย แล้วเงินที่เหลือ 240,000 กว่าบาทละ ฉันต้องไปสืบหาจากไหน ในขณะเดียวกัน ฉันก็ดำเนินควบคู่กันไปด้วย โดยการประสานงานร่วมกับผู้นำ ชุมชนให้จัดเวทีประชาคมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และประกาศ ถึงความสำคัญของโครงการ กข.คจ. ซึ่งจะเป็นแหล่งเงินทุนที่ ให้ประชาชนทุกคนในหมู่บ้านสามารถเข้าถึงและยืมเงินไป ประกอบอาชีพหรือขยายกิจการได้ โดยไม่มีดอกเบี้ย รวมถึง คัดเลือกคณะกรรมการ กข.คจ. ชุดใหม่ เพื่อทำหน้าที่บริหาร เงินทุนและร่วมกันแก้ไขโครงการ กข.คจ. ต่อไป



จากเงินที่ยังคงต้องติดตาม 240,000 กว่าบาท ทำให้ฉันฉุฉิด ขึ้นมาได้ว่า เงินโครงการ กข.คจ. มีวัตถุประสงค์ให้คนที่ เป็น ครूरเรือนเป้าหมายยืมเงินไปประกอบอาชีพหรือขยายกิจการ ดังคำที่ได้ยินอยู่บ่อย ๆ “เงินหลวง ตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้” ดังนั้น เงินต้องยังอยู่ในหมู่บ้าน เงินต้องไม่ไปไหน ถ้าจะติดตาม เงินที่เหลือก็ต้องติดตามจากคนในหมู่บ้าน ดังนั้น ฉันจึงลงพื้นที่ ติดตามสอบถามร่วมกับคณะกรรมการ กข.คจ. ชุดใหม่หลายครั้ง เพื่อสะสมข้อมูลโดยการสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องว่ามีใครเคยยืมเงิน กข.คจ. ไปบ้าง และพยายามค้นหาเอกสารต่าง ๆ จนกระทั่ง รวบรวมได้รายชื่อผู้ที่เคยยืมเงิน กข.คจ. จำนวน 29 คน จึงจัดทำ หนังสือแจ้งผู้ที่เคยยืมเงินโครงการ กข.คจ. มาประชุมเพื่อ พุดคุยสอบถามข้อมูลโดยจดข้อมูลลงแบบบันทึกให้ถ้อยคำ รายบุคคล เพื่อเป็นบันทึกสัญญาการเริ่มต้นชำระหนี้คืน กองทุนและเป็นหลักฐานในการติดตามต่อไป



สำหรับคณะกรรมการ กข.คจ. ชุดใหม่ ฉันได้ให้คำแนะนำคณะกรรมการ กข.คจ. ชุดใหม่ ให้มีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อให้การบริหารจัดการเงินทุน กข.คจ. หมู่บ้านดำเนินไปด้วยความถูกต้อง โปร่งใส มีประสิทธิผล และมีการจัดบันทึกการประชุมทุกครั้งที่มีการประชุม นอกจากนั้นได้สนับสนุนการจัดทำข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย เช่น บัญชีคุมลูกหนี้ บันทึกการประชุม เป็นต้น เพื่อให้ง่ายต่อการติดตามตรวจสอบ

จากวันที่เริ่มต้นสู่วันที่รอคอยมาตลอด 3 ปี ที่มีการติดตามทวงถามตลอดมา ถึงแม้เงินกองทุนจะยังไม่ได้รับคืนทั้งหมด แต่ผู้ที่เคยยืมเงินไปก็ได้เริ่มต้นการผ่อนชำระคืนแล้ว ณ วันที่ 31 มกราคม 2565 จำนวนเงินในบัญชี กข.คจ. เพิ่มขึ้น 5,200 บาท สิ่งที่เกิดขึ้นนี้ถือเป็นก้าวเล็ก ๆ ที่รอคอย ที่โครงการ กข.คจ. หมู่บ้านนี้ได้เริ่มก้าวเดินอีกครั้ง หลังจากที่หยุดเดินมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เพื่อให้เป็นแหล่งเงินทุนในหมู่บ้านให้คนในหมู่บ้านสามารถยืมไปลงทุนประกอบอาชีพเพิ่มรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิต และหมุนเวียนอยู่ในหมู่บ้านตลอดไป สมดังวันนี้ที่ฉันรอคอย

4. เทคนิคในการปฏิบัติงาน/การนำไปใช้ประโยชน์

1. คู่มือดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการบริหารและการใช้จ่ายเงินโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน พ.ศ. 2553

2. ดำเนินตามวิสัยทัศน์กรมการพัฒนาชุมชน เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ ภายในปี 2565 ประเด็นการพัฒนาด้าน 3 เสริมสร้างทุนชุมชนให้มีธรรมาภิบาล โดยสนับสนุนส่งเสริมให้คณะกรรมการ กข.คจ. มีการบริหารจัดการเงินทุนให้เป็นไปตามแนวทางและเป้าหมายของโครงการด้วยอย่างโปร่งใส ถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ หากพบความเสียหายหรือความไม่ถูกต้องให้หาแนวทางแก้ไขให้ถูกต้องโดยเร็ว ซึ่งโครงการ กข.คจ. จะเป็นแหล่งเงินทุนที่ให้คนในชุมชนยืมเงินไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้สำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อไป ก่อให้เกิดเศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้และประชาชนมีความสุข

3. มีความเชื่อในหลักปรัชญาของกรมการพัฒนาชุมชน คือ คนมีศักดิ์ศรีและศักยภาพ สามารถพัฒนาได้ หากมีโอกาสและมีผู้คอยชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง แบ่งเป็น 1) ด้านผู้นำชุมชน สามารถเสริมสร้างและพัฒนาผู้นำให้มีศักยภาพในการบริหารจัดการแหล่งเงินทุนในชุมชนได้ 2) ผู้ที่ยืมเงินส่วนใหญ่ยอมรับสภาพหนี้ขอผ่อนผันชำระหนี้เป็นรายงวด

4. หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ก่อให้เกิดการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารเงินโครงการ กข.คจ. การรับฟังและแสดงความคิดเห็นทำให้คณะกรรมการ กข.คจ. และประชาชนในชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของ ทำให้มีการตัดสินใจดำเนินการที่เกิดจากการมีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลและชอบธรรม โดยหากไม่ได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย ผู้นำชุมชนที่รู้จักคนในพื้นที่ ก็จะทำให้การติดตามเงิน กข.คจ. ต้องใช้เวลาและยากมากขึ้น

5. ยึดหลักการประสานงาน การประสานงานทำงานร่วมกับผู้นำชุมชนนั้นสำคัญเป็นอย่างมาก การประสานงานที่ดี ความจริงใจ และการทุ่มเท จะทำให้งานนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จหรืออย่างน้อยเป็นการสร้างความสามัคคีและสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างพัฒนากร ผู้นำชุมชน และประชาชนในหมู่บ้าน